

Nekaj misli ob koncu olimpijskih iger

Olimpijski ogenj je spet ugasnil. Na olimpijsko vas, kjer je še do nedavnega mr-golelo ljudi, atletov, njihovih spremljevalcev, je legla dokončno mračna tišina. Človeku se ne zdi skorajda mogoče, da je lahko tisti veliki babilon glasov zamrl. Ostajajo pa nam nepozabni vtisi. Dogodke, ki smo jih vse te dni budno spremljali in ob njih uživali bomo skušali sedaj počasi doumeti in si ustvariti jasnejšo sliko o tem velikem svetovnem cirkusu, ki je z magično močjo privabil človeka pred televizijski sprejemnik.

Vendar je kljub vsemu prvi vtis le nekoliko negativen. Živo imamo pred očmi potrtost, ki smo jo lahko razbrali že na začetku slovesnosti. Še enkrat je namreč roka politikov posegla neposledno v samo središče športnega dogajanja in na mah zakrila olimpijsko slavo. Pri vsem tem se pa sprašujemo, ali je sploh kdaj bila resnična tista velika idealizirana misel, da bi se prav na športnem področju narodi zblíževali in da bi prav na olimpijskih tekmovaljih prevladovalo nad vsem splošno načelo miru. Danes lahko trdimo, da je ideal »svetega miru« nedvomno velika iluzija, kajti vse govorjenje in vsa retoričnost o veličastnih igrah, ki da združujejo narode v univerzalno bratstvo, ne moreta zakriti realnosti sveta, v katerem živimo. Dogodki iz Montreala nas ponovno opominjajo, da si povsem utopistično domišljamo, da bomo lahko vsaka štiri leta na mah pozabili na vse napetosti, ki nas obdajajo, da bomo lahko pozabili na vse vojne, ki še danes divjajo po svetu. In ne nazadnje, da bomo lahko pozabili na težavne boje ljudi in narodov, ki se morajo še danes boriti za svoje najosnovnejše pravice.

Po vsem tem lahko trdimo, da pravzaprav olimpijski mir ni veljal nikoli. Dovolj je, da se ozremo v novejšo zgodovino. Spominimo se na berlinsko olimpiado leta 1936. Takrat smo bili priča vdoru fašističnih čet v Etiopijo, bili smo s tem dejansko priča

IVAN PETERLIN

(dalje na 2. strani)

Andreotti predstavil svojo enobarvno vlado

Ministrski predsednik Andreotti je predstavil svojo enobarvno demokrščansko vlado parlamentu. V sredo je imel svoj programski govor najprej v senatu in nato v poslanski zbornici. Razprava o zaupnici novi vladi se bo končala v senatu še ta teden, v poslanski zbornici pa prihodnji teden. S tem se bo tudi izčrpal postopek, ki ga predvideva ustava ob sestavi nove vlade.

Bo Andreottijeva vlada prejela zaupnico? Kot vse kaže, bo srečno premagala tudi zadnje oviro, ker se bodo pri glasovanju o zaupnici vzdržali komunisti, socialisti, socialdemokrati, republikanci in morda tudi liberalci. Pri tem pa je jasno, da bo za nadaljnji obstoj nove vlade odločilno stališče, ki ga bodo zavzeli komunisti. Ti so ponovno poudarili, da bodo dokončni sklep sprejeli, potem ko bo predsednik Andreotti prebral programske smernice nove vlade.

Novi ministrski predsednik se je parlamentu predstavil z dolgim govorom, katerega vsebina ni bila toliko politične (v ožjem smislu besede, seveda), temveč predvsem tehnične narave. Obširno je namreč govoril o zapleteni gospodarski in družbeni problematiki, pri čemer je navedel vrsto ukrepov, ki jih vlada namerava sprejeti

na daljši rok za odpravo sedanje hude gospodarske, družbene in politične krize.

Kar zadeva gospodarsko problematiko, je napovedal boj inflaciji in se zavzel za omejitev primanjkljaja v plačilni bilanci, za zaščito lire, za povečanje izvoza in investicij. Za omejitev državnega primanjkljaja in primanjkljaja krajevnih ustanov bo nova vlada pritiskala davčni vijak, se pravi, da bo zvišala alikvote za srednje in visoke dohodke in predlagala odobritev zakona, po katerem bo predvidena takojšnja uvedba kazenskega postopka proti utajevalcem davkov.

Uvedla bo občasne preglede dohodkov določenega števila ljudi s prostimi poklici, predlagala široko razpravo z namenom, da se začasno blokira višanje srednjih in visokih plač in da se na novo prouči mehanizem premične lestvice. Zavzela se bo končno za zvišanje pristojbin na javne usluge, kar pomeni, da bi se morale zvišati dotedanje tarife za telefon, električni tok, za železniške vozovnice itd.

V svojem govoru se je Andreotti dotaknil področja šolstva in zdravstva, omenil gospodarsko politiko svoje vlade za južne predele države, spregovoril o vprašanju za-

(dalje na 2. strani)

PREDSEDNIK INGRAO NA OBISKU V NAŠI DEŽELI

Predsednik poslanske zbornice, komunist Pietro Ingrao je v torek, 3. t.m., obiskal deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Glavni namen njegovega obiska je bil proučiti na kraju samem posledice strahotnega potresa, ki je 6. maja prizadel Furlanijo, Režijo in Zahodno Benečijo.

Na obisk ga je povabil predsednik deželne sveta Pittoni, ki je visokega gosta tudi sprejel v palači deželne sveta v Trstu. V svojem pozdravnem govoru je Pittoni najprej poudaril, kako furlansko ljudstvo še dalje računa na solidarnost celotne državne skupnosti in da dežela ter kra-

jevne ustanove ne bodo same kos posledicam katastrofalnega potresa. Predsednik deželne sveta je v svojem govoru tudi naglasil, da bi moral parlament čimprej ratificirati italijansko - jugoslovanske sporazume iz Osima pri čemer je tudi važno, da se ti sporazumi čimprej pričnejo izvajati, saj je znano, da odpirajo nove možnosti za vsestransko sodelovanje med obema državama. Pittoni je na koncu opozoril predsednika Ingraa na nujnost, da se slovenski narodni manjšini čimprej zagotovi globalna zaščita, kot je že večkrat prišlo do izraza v deželnem svetu ter v krajevnih ustanovah.

V svojem odgovoru je predsednik Ingrao med drugim dejal, da predstavlja vprašanje obnove potresnega območja hudo preizkušnjo za republikansko državo, in pristavil, da se nikakor ne sme ponoviti primer Belice na Siciliji. Izrazil je tudi

(Dalje na 4. strani)

NAROČNIKOM IN BRAVCEM

Zaradi počitnic tiskarniškega osebja bo izšla prihodnja številka Novega lista v četrtek, 26. t.m.

Uprava lista ostane zaprta do 25. t.m.

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 8. avgusta, ob: 8.00 Koledar, 8.05 Slovenski motivi, 8.30 Kmetijska oddaja, 8.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu, 9.45 Glasba L. van Beethovna, 10.15 Poslušali boste, 11.15 Mladinski oder: »Mojsin v Kirgiziji«, Napisala Nada Kraigher, dramaturgiral Aleksij Pregarc, II. del, R.O. Režija: Stana Kopitar, 12.00 Nabožna glasba, 12.15 Vera in naš čas, 12.30 Glasbena skrinja, 13.30-15.45 Glasba po željah, 14.30 Nedeljski vestnik, 15.45 Glasbeno popoldne, 17.00 »Povsem navaden dež«, Napisal Klaus Sandler, prevedel Lev Detela, R.O. Režija: Lojzka Lombar, 17.40 Nedeljski koncert, 18.30 Filmska glasba, 19.10 Zvoki in ritmi, 20.30 Glasbeni utrinki, 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke, 22.00 Nedelja v športu, 22.10 Sodobna glasba, 22.20 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 9. avgusta, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Opoldne z vami, 13.30 Glasba po željah, 14.30-14.45 En orkester - več uspehov, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 V ljudskem tonu, Marjan Kozina: Bela krajina iz Simfonije, 19.00 Poje Čobi, 19.10 Odvetnik za vsakogar, 19.20 Jazz glasba, 20.00 Glasbeni utrinki, 20.35 Slovenski razgledi: Tržaške cerkve pred sto leti - Klavirski duo Alenka in Igor Dekleva: Devet skladb za klavir štiriročno - Vitezi vesele postave: od »Jurija s pušo« do »Čuka na palci« - Slovenski ansambli in zbori, 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 10. avgusta, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Pratika, 12.50 Revija glasbil, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Komorni koncert, 18.50 Godalni orkestri, 19.10 Podvodna arheologija (Ruggero Battaglia), 19.25 Južna Amerika igra in poje, 20.00 Glasbeni utrinki, 20.35 M. Musorgski: Boris Godunov, opera, 22.10 Glasba za lahko noč.

: : SREDA, 11. avgusta, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Opoldne z vami, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Ansambel za novo glasbo pri študentski visoki glasbeni šoli, vodi Erhard Karkoschka, Anton Webern: Pet samospevov za sopran ter klavir, 18.55 Motivi iz glasbenih komedij, 19.10 Avtor in knjiga, 19.30 Western-pop-folk, 20.35 Simfonični koncert, 22.00 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 12. avgusta, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Slovenski razgledi, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Polifonija, 18.55 Zbirka plošč, 19.10 Alojz Rebula: Po deželi velikih jezer: »Večer, poln javorjevega miru«, 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba, 20.00 Glasbeni utrinki, 20.35 »Slavna žena«, Igra, napisal Giuseppe Adami, prev. Jadviga Komac, R.O. Režija: Lojzka Lombar, 22.00 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 13. avgusta, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Opoldne z vami, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Dela deželnih skladateljev, 18.55 Pevci folk, 19.10 Na počitnice, 19.20 Jazz glasba, 20.35 Vokalno instrumentalni koncert, 21.15 Glasba za lahko noč.

: : SOBOTA, 14. avgusta, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Poslušajmo spet, 13.30-15.45 Glasba po željah, 15.45 Avtoradio, 17.00 Motivi nedavne preteklosti, 18.30 Klasiki dvajsetega stoletja, Paul Hindemith: Sinfonia serena, 19.10 Ženski liki v romanu »Knežinja Klevska«, (Zora Tavčar), 19.30 Glasbeni utrinki, 19.40 Pevska revija, 20.00 Glasbeni utrinki, 20.35 »Landarska jama«, Napisal Jože Peterlin, R.O. Režija: avtor, 21.15 Ritmični orkestri, vodi Puccio Roelens, 21.30 Vaše popevke, 22.30 Glasba za lahko noč.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, števil. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Nekaj misli ob koncu olimpijskih iger

(Nadaljevanje s 1. strani)

uvodu v drugo svetovno vojno. In ravno takrat so na berlinskem stadionu tekmovali atleti vseh narodov sveta in povečevali olimpijsko geslo o lojalnosti športnega boja. Ko so atleti tekmovali na 14. olimpijadi leta 1948, so enostavno pozabili na ostrino vojnega stanja na Bližnjem vzhodu, leta 1956 pa so verjetno zelo malo mislili na sudeško krizo in na vdor sovjetskih čet na Madžarsko. Tudi olimpiada 1968 v Mehiki se je odvijala v napetem političnem ozračju. Leto 1968 je pomenilo v svetovnem dogajanju važno prelomnico. To je bilo leto velikih in važnih premikov, ki so zadočili svoj zagon v Franciji. Tu mislimo na začetek masovne kontestacije, ki je čez noč preseгла meje francoskega ozemlja, se naglo širila in se razbohotila v svetovnem merilu. Istega leta pa smo bili priča tudi sovjetski zasedbi Češkoslovaške. Zastava s petimi olimpijskimi krogi, je veselo vihrala v Ciudad Mexicu. Toda ozračje ni bilo niti najmanj idilično. Neposredno pred slovesnim začetkom iger je prišlo v mehiškem glavnem mestu do krvavih nemirov, ki so terjali življenje 30 študentov. In vendar je olimpiada stekla in nas navdušila. München 1972: olimpijske igre, ki bi morale preiti v zgodovino kot igre skoro pretirane natančne organizacije in kolosalnosti, so prešle v resnici v zgodovino z drugačnim nazivom. To so bile igre, na katerih je prišlo do vdora palestinskih gverilcev v stanovanja izraelskih atletov na Konnelly Strasse. Ti dogodki so še vse preveč sveži, da bi jih tu razčlenjevali.

In končno Montreal 1976! Kaj lahko pravzaprav povemo o teh igrah? Mogoče bodo te igre prešle v zgodovino kot edinstven pokazatelj človeških sposobnosti in trajnega fantastičnega napredovanja v elementu, ki človeku pravzaprav ni naraven - v vodi. Danes pa lahko vidimo, da so njegove sposobnosti, da bi vodo ukrotil, velike in neomejene. Tekmovanja na suhem v skokih in v tekih, so bila vedno na sporedu. Plavalna tekmovalništva pa so v bistvu nekaj novega.

Tudi na letošnjih olimpijskih igrah je padla vrsta svetovnih rekordov. Vendar moramo k temu dodati, da je dandanes športniku v veliko pomoč znanost. Danes ne srečujemo več športnikov amaterjev, kot smo jih lahko gledali na nekdanjih olimpijskih igrah. Danes gradijo »človeške športne stroje« v laboratorijih. Ti pa tečejo vedno hitreje, so vedno bolj močni, vedno bolj vzdržljivi. To je v bistvu olimpijske moderne dobe. Zlobni jeziki pravijo celo, da so bile olimpijske igre v Montrealu zadnje. Mogoče se lahko tudi to zgodi. Pretirano politiziranje Vzhoda, Zahoda, Pekin- ga, Moskve in Washingtona jih lahko dokončno razbijejo. Vendar v tako možnost nočemo verjeti. Če pa bodo trajale olimpijske igre še naprej, potem bi jih hoteli take, kot so bile zasnovane ali pa vsaj take, kot so bile zdaj v Montrealu razsvetljene od gracioznosti in športnega genija mlade romunske tekmovalke Comanecijeve in od športnih bojev asov v bazenih in na tartanskih stezah.

Vendar pa je treba dodati še nekaj. Dandanes prevečkrat zreduciramo na pretiran lov na medalje, nihče pa ne omenja, kaj se skriva v ozadju. Mnogo bolj bi bilo, če bi npr. lahko rekli: »Ta in ta si je osvojil kolajno, vendar pa naj mimogrede tudi omenimo, da je v šoli odličnjak, da je dober po srcu in da je lani celo skočil v vodo in rešil potapljajočega se človeka, v nasprotju s tisto množico ljudi, ki je zijala z brega v vodo, nihče pa ni skočil vanjo!«

—o—

Kitajska je vljudno odklonila pomoč, ki ji je bila ponujena iz tujine pri strašnem potresu, ki je zadel pred dnevi področje nedaleč od Pekin- ga. Tudi števila smrtnih žrtev ince nitve škode niso objavili. Menijo, da je kitajska vlada odklonila pomoč iz ponosa, češ veliki kitajski narod lahko sam reši tudi take probleme. Toda s tem je zadan moralni udarec mednarodni vzajemnosti, in morda tudi prizadeto prebivalstvo ne bi odobrilo takega pretiranega nacionalističnega ponosa, če bi ga vprašali za mnenje.

Andreotti predstavil svojo enobarvno vlado

(nadaljevanje s 1. strani)

posljevanja mladih in končno navedel glavne smernice politike nove vlade na področju zaščite javnega reda.

Zanimivo je, da je Andreotti napovedal nove ukrepe za popolnejšo izvedbo avtonomije na Južnem Tirolskem in v Dolini Aoste, ni pa spregovoril niti besedice o podobnih vprašanjih v Furlaniji - Julijski krajini, kar pomeni, da je o vprašanjih slovenske narodne manjšine kratkomočno molčal.

V zunanji politiki je potrdil veljavnost atlantskega zavezništva in Evropske gospodarske skupnosti, ki ju nobena politična sila ustavnega loka danes ne postavlja v razpravo. Še kar obširno je govoril o popušcanju mednarodne napetosti ter o so-

delovanju s Sovjetsko zvezo in ostalimi evropskimi komunističnimi državami. Ko se je dotaknil vprašanja Sredozemlja, se je zavzel za čimprejšnjo ratifikacijo osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo. V tej zvezi je naglasil, da posveča njegova vlada največjo pozornost vprašanju tesnega sodelovanja med obema državama ob Jadranu.

Andreottijeva izvajanja zahtevajo seveda podrobnejšo in natančnejšo analizo, vendar že danes lahko rečemo, kako vse kaže, da je, kar zadeva gospodarsko in družbeno problematiko, novi ministrski predsednik sprejel mnoge predloge ter stališča sindikalnih zvez. Iz tega bi izhajalo, da trdno računa na njihovo sodelovanje.

Bogate in revne države

»Atlas Svetovne banke« (»World Bank Atlas«) za leto 1976 vsebuje med drugim najnovejše podatke (nanašajoče se na leto 1975) o narodnem dohodku v posameznih državah. Cela vrsta držav v Afriki in Aziji ne doseže niti povprečnega narodnega dohodka 500 dolarjev na leto in te države so iz tega pregleda sploh izpuščene. Te države predstavljajo tisti žalostni »tretji svet«, kjer suvereno vladajo revščina, stradanje in nepismenost, pogosto pa tudi preobljudenost ali prometna odrezanost od sveta. Če nastopi še kaka naravna stiska, npr. suša, so te države takoj na robu prave katastrofe, ki jo lahko odvrne le mednarodna pomoč.

Lestvica narodnega dohodka v drugih državah pa je naslednja: Združene države 6200 dolarjev na prebivavca na leto (1975), Švica 6100, Švedska 5910, Kanada 5450, Zahodna Nemčija 5320, Danska 5210, Norveška 4660, Belgija, 4560, Francija 4540, Avstralija 4350, Holandija, 4330, Nova Zelandija 3680, Japonska 3630, Finska 3600, Libija 3530 (zaradi dohodkov od petroleja), Avstrija 3510, Anglija 3060, Izrael 3010, Vzhodne Nemčija 3000, Češkoslovaška 2870, Italija 2450, Portorico 2180, Irska 2150, Poljska 2090, Sovjetska zveza 2030, Grčija 1870, Madžarska 1850, Singapur 1830, Španija 1750, Argentina 1640, Venezuela 1630, Saudska Arabija 1610 (zaradi dohodkov iz petroleja), Bolgarija 1590, Hong Kong 1430, Portugalska 1410, Trinidad in Tobago 1310, Južna Afrika 1050 (povprečje niža črnsko prebivalstvo, ki predstavlja skoro tri četrtine prebivalstva, medtem ko je življenjska raven belcev mnogo večja), Jugoslavija 1010, Jamajka 990, Urugvaj 950, Liba-

non 940, Panama 920, Mehika 890, Iran 870, Irak 850, Brazilija 760, Čile 720, Costa Rica 710, Kitajska 660, Peru 620, Turčija 600, Malezija 570, Alžirija 570, Mongolija 550, Kuba 540, Nicaragua 540, Dominikanska republika 520 in Guatemala 500.

Med industrijsko razvitimi zahodnoevropskimi državami je Italija na precej nizkem mestu po svojem narodnem dohodku, čemur je kriva zlasti tudi sedanja gospodarska kriza in inflacija z razvrednote-

njem lire. To je tudi vzrok, da sta se znašla precej nizko Argentina in Urugvaj, ki sta veljali prej za najbolj razviti in kar bogati državi v Južni Ameriki. Precej nizko je tudi Jugoslavija. Prehitela jo je cela vrsta evropskih in drugih držav. Presenetljivo pa je naglo napredovanje Grčije, ki je kot južnobalkanska država na meji Azije prehitela srednjeevropsko Madžarsko in Jugoslavijo. Za nizko mesto Španije in Portugalske med zahodnoevropskimi državami je največ kriva dolgoletna diktatura v teh dveh državah, ki ju je držala zunaj toka splošnega evropskega napredka.

F. M.

Vojkovo slavlje na vrhu Nanosa

V nedeljo, 25. julija, je bila na vrhu 1240 metrov visokega Nanosa lepa in pomenljiva slovesnost: odkrili so spomenik — doprsni kip — primorskega junaka Janka Premrla-Vojka, prvega komandanta primorskih partizanov. Slovesnost je bila poleg tega zamišljena kot proslava 35-letnice vstaje slovenskega naroda, osrednja proslava za Primorsko in Notranjsko. Spomenik stoji zraven gorske koče, ki tudi nosi ime po Janku Premrlu-Vojku, izdelal pa ga je kipar Marjan Keršič-Belač. Odkril ga je dr. Marijan Brecej, ki je imel tudi slavnostni govor. On je bil tudi tisti, ki je svoj čas — 7. avgusta 1949 — odprl Vojkovo kočo na Nanosu. Obe pobudi so si zamislili in izpeljali Postojncani, ljubitelji gora in zlasti svojega Nanosa, ki jim je neločljivo povezan z bojevanjem in spominom junaka Janka Premrla-Vojka. Za postavitev njegovega spomenika so določili pred časom poseben odbor, ki mu je predsedoval Elo Garzarolli.

Kljub sabemu vremenu se je zbralo na Nanosu nad tisoč bivših partizanov in aktivistov in tudi mnogo mladih. Z recitacijami so nastopili šolarji iz Vojkovega rojstnega kraja Podnanosa (Št. Vid), zapele pa sta združena pevsko zbora društva upokojencev iz Postojne in Pivke (Št. Peter na Krasu).

Dr. Marijan Brecej je v svojem govoru poudaril pomen boja primorskega ljudstva za osvoboditev in je rekel med drugim:

»Danes odkrivamo Janku Premrlu-Vojku spomenik tu, na Nanosu, na gori, ki zavzema v oboroženi vstaji primorskega ljudstva posebno mesto. Ta gora je bila tudi priča prvih junaških dejanj mladega primorskega partizana Vojka. Spominja nas predvsem na junaško borbo šestinpetdeset partizanov, ki so jo vodili med 17. in 18. aprilom 1942. leta proti daleč nadmočnemu fašističnemu sovražniku. Ta neenaka, toda izredno junaška in uporna borba, v kateri je mladi Vojko bil na čelu svojega voda, je pomenila eno od tistih plamenic vstaje na Primorskem, ki je visoko dvignila uporni duh borečega se primorskega ljudstva in ga od tedaj dalje peljala do zmagovitih partizanskih borb v vseh delih Primorske, vse do Slovenske Benečije.

Janko Premrl-Vojko, sin zavedne slovenske družine, tu iz Podnanosa, se je že v svoji rani mladosti zavedal, da mora za pravico svojega naroda v boj proti fašizmu. Zaradi te svoje narodne in protifašistične

(Dalje na 7. strani)

—o—

NOVICE

Italijanski parlament je spet dovolil kazenski postopek proti ponovno izvoljenemu misovskemu poslancu Sandru Saccucciju, ki se skriva v Španiji. Obdolžen je, kot znano, da je z revolverjem grozil na javnem shodu v kraju Sezze in ščuvanja k nemiru, pri katerih je bil ubit mlad levičar.

Sovjetski skakalec v vodo Nemcanov in štirje romunski atleti, ki so se udeležili olimpiade, so zaprosili za politično zavetišče v Kanadi, ker se nočejo vrniti domov. Zavetišče jim je bilo dovoljeno Gre za romunska veslača Lambertusa in Haralambija. Imeni drugih dveh romunskih atletov še nista bili objavljeni.

Na Holandskem je zaprosil za politično zavetišče znani sovjetski šahist Korčnoj.

Zbornik »Mednarodnega srečanja o mejnih prehodih in avtopristanih«

V Gorici je v izdaji goriške občine izšel zbornik razprav o mejnih prehodih in avtopristanih, njihovi stvarnosti in načrtih. Razprave so bile podane na omenjenem srečanju v Gorici od 20. - 21. novembra lani.

Vsebinska razprav se v glavnem nanaša na problematiko mejnih prehodov v naši deželi, na prometne in blagovne tokove, ki preko njih prihajajo v Italijo iz srednje-vzhodne in vzhodne Evrope ter Bližnjega vzhoda. Podrobneje so obravnavani nekateri avtopristani v Italiji kot npr. oni v Bologni ter v Dolini Aosta kot tudi najpomembnejši v naši deželi: Trbiž - Kokovo, Gorica - Štandrež, Trst - Fernetiči, načrt za avtopristan na južni strani Vidma idr.

Vseh razprav je skupno trideset, podanih na 219 straneh. Pričakovati pa bi bilo, glede na mejni položaj naše dežele, da bodo zastopani tudi izvedenci iz bližnje Slovenije in Hrvaške, pa tudi kakšen slovenski strokovnjak iz naše dežele. Zaradi tega nastaja vtis, da so se organizatorji skušali ogniti obravnavi kritičnih vprašanj v zvezi z uničevanjem naravnega, kmečkega in narodnostnega-kulturnega okolja, ki ga povzroča hote ali nenasilno razlašanje sveta

za avtopristane in mejne prehode (Štandrež, Fernetiči, industrijske cone...). Osvežitve teh vprašanj bi tudi temu mednarodnemu srečanju dala gotovo večjo težo, saj se z njimi srečavajo pri urejevanju okolja in mejnih prehodov ter avtopristanov povsod po Evropi. Srečanje bi lahko zato prikazalo širša družbeno-kulturna vprašanja na omenjeno temo in ne le prometno-tehničnih in prometno-političnih. Tako pa nastaja vtis, da je bilo premalo poglobljeno in premalo življenjsko, četudi ne brez določenega pomena.

Med toliki poročili, ki jih najdemo v zborniku, nas zanimajo predvsem ona, ki neposredno zadevajo Trst in Gorico, oziroma vso našo deželo. S tem v zvezi naj omenimo, da so neodložljivi problemi predvsem naslednji: gradnja avtoceste od postaje Karnija do Trbiža in v Avstrijo (priključek na avstrijsko Južno in Tursko avtocesto pri Beljaku); gradnja predora pod Karavankami v začetku osemdesetih let, na prihodnji avtocesti med Ljubljano in Beljakom, ki bo v turističnem prometu tekmeč avtoceste Karnija - Trbiž; gradnja avtoceste »Slovenke« med Maribor-

(Dalje na 5. strani)

Predsednik Ingrao na obisku v naši deželi

(nadaljevanje s 1. strani)

prepričanje, da bo republikanska država srečno prestala tudi to hudo preizkušnjo, če bo prišlo do konkretnega in aktivnega sodelovanja med državnimi, deželnimi in krajevnimi organi in med vsem družbenimi silami.

V palači deželnega sveta se je predsednik Ingrao srečal s predsednikom deželnega odbora Comellijem, s podpredsednikom Stopperjem, s predstavniki svetovalskih skupin, z vladnim komisarjem Molinarijem, s predsednikom tržaške pokrajine Zanettijem in s tržaškim občinskim odbornikom Abatejem.

Iz Trsta je Ingrao odpotoval v Videm, kjer se je sestal z videmskimi oblastniki, s parlamentarci iz Furlanije - Julijske krajine, z odposlanstvom sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL in z odposlanstvom slovenske narodne manjšine. Popoldne si je ogledal nekatere od potresa prizadete občine v videmski in pordenonski pokrajini in se razgovarjal z župani in prebivalstvom.

Srečanje s slovenskim odposlanstvom

Kot smo že omenili, je predsednik Ingrao v Vidmu sprejel tudi odposlanstvo slovenske narodnostne skupnosti ki so ga sestavljali senatorica Jelka Gerbec za KPI, dr. Rafko Dolhar in Marjan Terpin za Slovensko skupnost, predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race, dr. Štefan Bukovec za PSI in predsednik društva »Ivan Trinko« iz Čedad dr. Viljem Černo.

Senatorica Jelka Gerbec je poslancu Ingrau na kratko obrazložila položaj slovenske skupnosti, pri čemer je posvetila največjo pozornost zahtevi po globalni zaščiti in v tej zvezi opozorila na zakonske predloge komunistične in socialistične stranke ter na podobne listine Slovenske skupnosti in Slovenske-kulturno gospodarske zveze. Senatorica je hkrati poudarila, kako je nujno, da parlament čimprej ratificira italijansko-jugoslovanske sporazume iz Osima, in v tej zvezi ugotovila, da vladni zakonski osnutek o ratifikaciji sploh ne omenja slo-

venske manjšine, medtem ko je v njem govor o nekaterih problemih italijanske manjšine v Jugoslaviji. Zato je treba to diskriminacijo odpraviti.

V razgovor je posegel še dr. Dolhar, ki se je prav tako zavzel za globalno zaščito in za ratifikacijo jugoslovansko - italijanskih sporazumov, pri čemer je treba vsekakor izpopolniti dosedanja vladni zakonski osnutek tako, kot ustreza črki in duhu omenjenih sporazumov, se pravi, da je treba izvajati tudi tisti njihov del, kjer je govor o slovenski manjšini v Italiji.

V svojem govoru je predsednik Ingrao med drugim dejal, da je zaščita narodnih manjšin ena izmed značilnosti vsakega demokratskega režima. Pristavil je, da se

kot predsednik poslanske zbornice sicer ne more spuščati v politično analizo zahtev slovenske narodnostne skupnosti, a da bo v mejah svojih pristojnosti posvetil največjo pozornost tem problemom, ko bodo prišli v razpravo v parlamentu. Naloga Slovencev samih pa je — je nadaljeval poslanec Ingrao — da proučijo, kateri problemi se lahko rešijo z ratifikacijo osimskih sporazumov in kateri se lahko uredijo z zakonom o globalni zaščiti. Obljubil je, da je na razpolago Slovincem, ko bo parlament proučeval njihove probleme, in zlasti za stike s posameznimi parlamentarnimi komisijami, ki bodo v tej zakonodajni dobi imele važnejšo vlogo kot doslej.

Ob koncu razgovora je predsednik S.K. G.Z. Race izročil predsedniku Ingrau obširno dokumentacijo o problematiki slovenske narodne manjšine v Italiji.

PROSTOR MLADIH

25-letnica skavtizma pri nas

Prva od petih izmen zamejskih slovenskih skavtov je v ponedeljek pričela s solidarnostno akcijo pomoči v Beneški Sloveniji in sicer v občini Tipana, ki je bila kot druge občine zahodne Benečije hudo prizadeta od potresa. Nekateri vasi in zaselki te občine, kot na primer Brezje nad Plestičem, so bile popolnoma porušene. Skavti so akcijo pripravili že takoj po prvem nastopu v vaseh Beneške Slovenije nekaj dni po potresu zlasti v Subidu in Bardu. Gre za starejše skavte in strokovno usposobljene ljudi, ki bodo lahko nudili konkretno pomoč pri nujnih delih, katere vodi skupina nemških inženirjev.

Akcija v Beneški Sloveniji idealno in konkretno kaže dejavnost skavtov, ki so z velikim taborom v dolini Celline od 20. julija do 1. avgusta praznovali 25-letnico obstoja pri nas. Skupnega jamboreeja se je udeležilo 200 skavtov in skavtinjs Tržaškega, Goriškega in Koroškega. V nedeljo, 1. avgusta popoldne so priredili za goste in prijatelje pristrčno sklepno prireditev ob tabornem ognju. Ob zelo številni udeležbi je

prireditve potekala v pravem skavtskem duhu brez slavnostnih napihovanj, pa čeprav bi ob srebrnem jubileju lahko upravičeno podrobno opisali delovanje in veliko vlogo, ki jo ima pri nas skavtizem pri moralni in narodni vzgoji mladine naše narodne skupnosti. Častni starešina prof. Ivan Theuerschuh se je v kratkih besedah spomnil že četrstoletne dejavnosti, ne da bi navedel podrobnosti podatkov, ker kot je v svoji skromnosti rekel, podatki se ob takih priložnostih navadno napihujejo. Goste je pozdravil ob začetku sporeda Ivo Jevnikar. Lepo vreme je nagradilo prireditelje in udeležence, ki so prišli v kraj Pinedo, 160 km od Trsta kljub temu, da so v ravnini razsajale nevihte. Udeležencev je bilo okrog 300. Pri soten je bil deželni svetovalec dr. D. Štoka pa še številni predstavniki mladinskih organizacij, med temi delegacija tabornikov.

Veliki tabor je popolnoma uspel. Razdelitev v podtabore je omogočila popolno avtonomijo posameznih skupin. Skupne dejavnosti in izmenjave obiskov pri posamez-

(Dalje na 8. strani)

8.000 bivališč za potresence

Osem tisoč montažnih hiš bo na razpolago za potresence že do 30. septembra in torej pred prihodom mraza in slabega vremena. To bo znatno olajšalo slab položaj prizadetih, ki v težavah preživljajo poletje pot šotori. To je zagotovil predsednik deželnega odbora Comelli delegaciji potresencev, ki so prišli v Trst protestirat zaradi počasnega izvajanja pomoči. Kot je dejal predsednik, gre za montažne lesene hišice. Skupno gre za 240 tisoč kvadratnih metrov pokritega prostora. Enodružinska bivališča bodo sestavljale po ena ali dve spalnici, dnevna soba-kuhinja ter sanitarija s prho. V teh 8 tisoč hiškah bo prostora za 30 do 35 tisoč oseb.

Upoštevati pa je treba, da bo del prebivalstva, ki zdaj biva v šotoriščih — to je približno 45 tisoč oseb — našlo prostor v svojih domovih, ki jih bodo popravili. Dežela, bo v tem smislu pripravila zakonodaj-

ni ukrep, ki bo omogočil, da bodo lahko šli preko 6 milijonov lir stroškov za posamezno hišo. Rešitev z montažnimi lesenimi hišami, ki so jo prvotno vsi prizadeti zavrnili, je bila edina možna ne samo zaradi vprašanja finančnih sredstev, temveč tudi zaradi vrste problemov, ki jih predstavlja obnova vasi in naselkov, pa tudi zaradi vprašanja časa.

—o—

Italijansko časopisje hudo kritizira maturitetne izpite, češ da so popolnoma nepotrebni in anahronistični, ker v »eni uri ni mogoče presoditi zrelosti mladega človeka«, in imajo vsega njihovega znanja in že med letom, toda po drugi strani se je bati, da bi odprava matur še znižala raven šole, če bi ostalo pri sedanjih učnih metodah. Potrebna je modernizacija vsega šolstva v skladu z novo pedagogijo, modernimi metodami in razvojem znanosti.

KAKO ONESPOSOBITI UKRADENO ATOMSKO BOMBO

Kaže, da so ameriški vojaški krogi, če ne tudi politiki, v resnici v skrbeh, kaj naj bi se lahko zgodilo, če bi kdo ukradel kako atomsko bombo in jo uporabil v teroristične namene. Strahu pred tako možnostjo niso skrivali. Zdaj pa poroča tednik »Newseek«, da se je skupini ameriških strokovnjakov posrečilo izdelati elektronski nadzorni sistem, s katerim bi se dalo onesposobiti ukraden atomsko bombo.

Ta novi sistem bi bilo mogoče uporabiti tudi za nevtraliziranje atomskega orožja na daljavo v primeru, da bi se sovražnik polastil bunkerjev, v katerih so shranjene atomske bombe. Ko bi bile bombe onesposobljene, bi jih bilo mogoče ponovno onesposobiti tako, da bi jih popolnoma razdrli in potem spet sestavili. To pa bi zahtevalo tedne ali celo mesece časa.

Štirje slovenski pevski zbori na tekmovanju v Gorici

Letošnje mednarodno tekmovanje v zborovskem petju v Gorici, ki ga vsako leto prireja društvo »C.A. Seghizzi«, lahko imenujemo jubilejno, saj je že petnajsto po vrsti in se je do danes dobro uveljavilo tudi v širšem evropskem prostoru. Trajalo bo od 16. do 19. septembra v veliki telovadnici dvorani. Znaná so tudi že imena nastopajočih zborov, ki bodo prispeli iz naslednjih držav: Romunije, Bolgarije, Češko-slovaške, Francije, Jugoslavije, Poljske, Španije, Madžarske in seveda iz Italije. Največ prijavljenih zborov je iz Italije, in sicer deset, med njimi tudi dva slovenska: moški zbor »Valentin Vodnik« iz Doline in moški zbor »Mirko Fidej« iz Gorice. Ostali prijavljeni zbori iz Italije so iz Trsta, Ronk, Codroipa, Tržiča, Trenta, Cagliarija in iz Oderza. Vidimo torej, da so se skoraj vsi iz ne preveč oddaljenih krajev, saj so prireditelji zaradi premajhnih finančnih sredstev bili prisiljeni sprejeti na tekmovanje predvsem tiste zборе, s katerimi ne bodo imeli prevelikih stroškov z njihovim bivanjem v Gorici. To se bo seveda poznalo na kvaliteti, ki bo, kot kaže, vsaj pri italijanskih zborih v povprečju nekoliko nižja v primerjavi z njihovimi dosedanjimi dosežki, saj manjkajo nekateri dobro uveljavljeni zbori iz preteklih let. Verjetno bodo levji delež nagrad spet odnesli pevski zbori iz vzhodnih držav, s katerimi je treba tudi letos resno računati.

Znano je, da lani na mednarodnem zborovskem tekmovanju v Gorici ni sodeloval niti en slovenski pevski zbor, zato smo letos lahko zadovoljni, da bodo nastopili kar štirje: oba zamejska smo že omenili, iz bližnje Nove Gorice bo prišel Komorni zbor, tekmovanja pa se bo udeležil tudi eden najboljših slovenskih moških pevskih zborov, »Slava Klavora« iz Maribora. Če bo šlo vse po sreči, lahko oba prijavljena zbor iz Jugoslavije, tako mariborski kot tudi odlični mešani zbor »Branko Kršmanović« iz Beograda, računata na visoke uvrstitve. Želeti bi bilo, da bi se zlasti vsi slovenski pevski zbori tekmovanja tudi udeležili in

da ne bi v zadnjem hipu odpovedali udeležbo. Kot smo slišali v pogovorih z ljubitelji zborovskega petja in tudi s poznavalci, so bili slovenski poslušalci v zadnjih letih na tem pevskem tekmovanju kar razočarani zaradi skromnih uspehov oziroma sploh odsotnosti slovenskih pevskih zborov. Upajmo, da bo letos drugače in da se bo slovenska zborovska pesem spet dostojno predstavila goriškemu občinstvu.

Neposredno pred zborovskim tekmovanjem, od 14. do 16. septembra, bo v Gorici sedmo mednarodno strokovno zborovanje, posvečeno zborovski glasbi. Letos bodo razpravljali o ljudski pesmi in njeni umetniški obdelavi v zborovski glasbi. Na srečanju bo sodeloval tudi prof. Pavle Merku iz Trsta, ki je znan poznavalec zlasti ljudske glasbe beneških Slovencev.

Kratke z Goriškega

Vsi dosednji predlogi občinske uprave v Gorici, ki namerava zaradi dotrajnosti šolskih stavb preseliti slovenske šole v ulici Randaccio in v ulici Croce, jasno opozarjajo na škodljivost odlašanja gradnje obeh slovenskih šolskih središč v severnem in južnem delu. To odlašanje postaja že nevzdržno in pomenijo zato morebitne preselitve le začasno rešitev.

—o—

Po odstopu predsednika goriške pokrajine Agatija in enobarvnega demokršćanskega pokrajinskega odbora je preteklo soboto prišlo do volitev novega predsednika pokrajine, na katerem je dobil komunist Poletto 11 glasov. Zanj so glasovali komunisti in socialisti, vendar to še ni zadostna večina, zato bo verjetno še ta teden prišlo do novih volitev. Če ne bo obnovljena koalicija med demokristjani, republikanci in socialdemokrati, utegne biti komunist izvoljen za pokrajinskega predsednika.

Praznik petja in vina v Pevmi

Prejšnji ponedeljek se je v Pevmi zaključilo tradicionalno večdnevno praznovanje domačega vaškega praznika. Kot smo že poročali, je prireditveni prostor letos dobil novo betonsko ploščo, ki bo dobro služila zabavnim in kulturnim prireditvam. Vse dni so prireditelji skrbeli za dobro domačo pijačo in prigrizek, škoda le, da je letošnji praznik motilo slabo in tudi hladno vreme. Največje zanimanje pa je seveda vladalo za nastop znanega ansambla domače zabavne glasbe »Lojze Slak«, ki je bil v soboto, 24. julija zvečer. V nedeljo popoldne je bil na vrsti kulturni program, zvečer pa je igral za ples ansambel »Mejaši«, prav tako naslednji dan zvečer.

Prireditelji so tudi letos izdali posebno brošuro z naslovom »Praznik petja in vina v Pevmi« s številnimi oglasi in sporedom praznika. Škoda, da niso izdaje brošure bolje izkoristili, saj menimo, da bi bilo primerno, če bi v njej našla mesto tudi kratka zgodovina vasi in opis njenih značilnosti, saj bi s tem dobili nekakšen turistični

prospekt, ki bi trajneje predstavil to prijetno slovensko vas ob vznožju Goriških Brd vsem obiskovavcem prireditve.

—o—

Tudi na mednarodnem prehodu pri Rdeči hiši so na jugoslovanski strani tako kot drugod po Sloveniji v zadnjih dneh delili letak s podpisom »Mladina Slovenije«, namenjen turistom, ki evropsko javnost v več jezikih seznanja z zaostrenim položajem na Koroškem zaradi nameravanega »posebne-ga štetja« Slovencev.

—o—

ZBORNİK »MEDNARODNEGA SREČANJA O MEJNIH PREHODIH IN AVTOPRISTANIH«

(Nadaljevanje s 3. strani)

rom in Ljubljano ter Gorico - Trstom - Koprom - Reko, ki je izrednega pomena ne le za našo deželo, ampak tudi za italijansko državo in njeno povezavo z Vzhodom; izgradnja najtežjih odsekov in predora pod Gleinalpami na prihodnji avtocesti od Linza proti Gradcu in Mariboru ter Zagrebu, ki naše dežele neposredno ne zadeva.

Drugače pa je glede povezave z Ogrsko. Dejstvo, da tam naglo rase avtocesta od Budimpešte proti zahodu — do Blatnega jezera je že dograjena — postavlja nujno rešitev vprašanja magistralne ceste od Maribora preko Murske Sobote do ogrske meje, s čimer bi preko avtoceste Maribor - Gorica potekala tudi najkrajša zveza med Ogrsko in Italijo. Po drugi strani pa tudi z Ukrajino, ker Ogrska že modernizira tudi magistralno cesto od Budimpešte proti vzhodu do Zahonyja na ogrsko-ukrajinski meji. Ta zveza je pomembna tudi za pristanišče Koper. Prav tako pa tudi, zaradi nižjih pristojbin in drugih olajšav zveza po zahodnem Ogrskem do slovaške Bratislave, odkoder gradijo avtocesto proti Brnu in Pragi ter naprej proti Vzhodni Nemčiji in Poljski. Vprašanje, ki bi ga bilo treba najbrž obravnavati na posebnem mednarodnem srečanju vseh prizadetih.

Sindikát slovenske šole v Gorici

Sindikát slovenske šole (Tajništvo Gorica) je na svoji zadnji seji razpravljalo o stvareh, ki zanimajo naše šolstvo in šolnike. Ob koncu leta se bo obnovila Šolska komisija, ki jo predvideva čl. 9 zakona 22. 12. 1973, št. 932 (zakon Belci - Škerk). Sindikát ni bil doslej zadovoljen s strukturo in delom dosedanje komisije: zavzel se bo, da bo goriška sekcija imela enako število predstavnikov kot tržaška sekcija in da bo vse člane komisije predlagal sindikát (po različnem tolmačenju točke b, čl. 9).

Tudi letos bo seminar za naše šolnike v Gorici in sicer v dneh 27., 28. in 29. septembra. Vodil ga bo ravnatelj Boris Tomažič. Seminar bo delno rezidenčnega značaja, t.j. vsak udeleženec bo imel brezplačno kosilo ali večerjo. Ministrstvo je za to že nakazalo finančno kritje. Jesenski semi-

nar v Sloveniji pa bo od 15. do 24. septembra v Celju (hotel Celeia). Prihod udeležencev je predviden dne 14. septembra do 18. ure, odhod pa 24. septembra po kosilu. V zvezi z nameravano preselitvijo naših šol, izraža sindikát svojo solidarnost s sklepi posameznih zavodnih svetov, obenem pa obžaluje, da ni občina doslej ničesar konkretnega ukrenila, da bi se za naše šole zgradili novi prostori.

—o—

Izšel je »Števerjanski vestnik« za mesec julij, ki med drugim poroča o nedavnih političnih volitvah, o zasedanju občinskega sveta prejšnji mesec in o uspelem šestem zamejskem festivalu domače zabavne glasbe, ki ga od vsega začetka prireja domače prosvetno društvo »F.B. Sedej«.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Druga letošnja številka »Meddobja«

V Evropo je prispela druga letošnja številka revije »Meddobje«. Po kratkem uvodniku v španščini pod naslovom »Los limites« (Meje), ki ga je napisal Franc Papež in v katerem se obrača zlasti na mlade, ki so že zrastle v Argentini, naj izkažejo zaupanje reviji, sledi pesem Vladimira Kora (Tokio) »Kakor luč tovornih bark na Sūmida«. Bolj kot njegova pesem pa nas tokrat prevzame njegova pripovedna proza, namreč novela »Ignatius Summercall«. To je zgodba o mladem Slovincu, kmečkem fantu Ignacu Smerkolju, ki se je nekoč v preteklem stoletju potikal po Združenih državah. Potem ko je delal nekaj časa v Chicagu, kjer so mu tudi spremenili ime v Ignatius Summercall, in na železnici v Kansasu, ga začne zanašati vedno bolj proti Zahodu, dokler se končno ne vdnja za voznika pri kolonistovski odpravi, ki se odpravlja na Divji Zahod. Po poti ga po krivem obdolžijo tatvine in strašno pretepejo. Zapuščenega in skoro umirajočega v preriji ga najde nek pustolovec, bivši zlatokop, ki za sleduje morivca svoje žene. Vzame ga s seboj in zgodi se, da opravi maščevanje namesto svojega ubitega rešitelja, nakar najde nov dom na samotni farmi za rejo konjev. Novela je presenetljivo dobro napisana, epska in napeta, hkrati pa predstavlja dvojno novost v slovenskem pripovedništvu: snov zajema iz dozdaj skoro popolnoma prezrte zgodovine našega izseljevanja v Severno Ameriko v preteklem stoletju, in poleg tega je tudi uspel poskus slovenske pustolovske povesti v slogu »westerna«. Lahko bi skoro rekli, da je glede na to novelo Vladimir Kos kot pripovednik še boljši od lirika, kajti v njegovi liriki je že opaziti dolgo bivanje v tujini, zlasti v obliki raznih jezikovnih trdot, medtem ko v pripovedni obliki to ne pride do izrazja in se celo zdi, da mu odtrganost od tradicije vse prehude dolgovestnosti, »psihologiziranja« in cmerjenja v slovenskem pripovedništvu po Cankarju v prid. Zares radi bi še brali kako njegovo novelo ali celo roman.

Sledi nekaj pesmi pokojnega Odon Peterke (rokopis je prišel na dan šele pred nedavnim) pod skupnim naslovom »Ne, ni pomlad«, ki nam razkrivajo še eno zanimivo, čeprav nedozorelo pesniško osebnost. Štiri pesmi je objavila tudi Milena Merlak (»Zimska reka«, »Zimska depresija«, »Prazna cesta« in »Praznina«.) To pa je že oblikovno dovršena in vsebinsko moderna lirika iz velemestnega občutja, npr. v verzih: »Napila sem se noči — hlastno sem vsrkala vase — bleščečo temo njenih kapelj.«

Kar zadeva esejistiko, je prispeval znani filozof Vinko Brumen precej dolgo poglobljeno in zanimivo študijo »Franceta Vebra mesto v filozofiji«, ki po svoji tehtnosti zahteva, da bi o njej posebno spregovorili, zato se bomo po možnosti ob priložnosti povrnili k njej, tembolj ker postaja Veber spet aktualen kot izviren in doslej premalo upoštevan glas v slovenski filozofiji. Nikolaj Jeločnik je objavil pogovor s slikarko Marjanco Savinšek v Parizu (revija prinaša tudi celostranske fotografije njene risbe »Slovenska Madona« in treh olj »Žena v belem«, »Sedeči akt« in »Kompozicija v rdečem«). Franc Jeza pa je zastopan z razpravo »Kosezi«, v kateri dokazuje, da izhaja slovenska beseda kosez (naziv nekdanjega slovenskega plemstva) iz nordijske besede kosnig (volitve) oziroma kosing (volivec). Opozarja tudi, da je posebno nemško-avstrijsko zgodovinopisje doslej napačno in tendenčno tolmačilo besedo kosez kot izhajajočo iz dozdnevno mongolske besede kazak, na čemer je zgradilo celo teorijo, kako da so bili Slovenci nekoč sužnji Mongolov; s to teorijo so hoteli vzbujati v Slovincih občutek manjvrednosti in suženjskega značaja davne slovenske zgodovine. Žal je to šovinistično in neznanstveno teorijo sprejelo v glavnem tudi slovensko jezikoslovje in zgodovinopisje.

V reviji pogrešamo kritiko in kulturno kroniko, čemur je gotovo vzrok pomanjkanje so-delavcev.

DVE SESTRI S FILIPINOV TOŽITA ZDRUŽENE NARODE

Kakšni ljudje prihajajo zdaj na vrh v Združenih narodih, odkar delajo lepo in grdo vreme v njih afriške in azijske države po zaslugi svojega števila, je zadnji čas spet pokazala tožba, ki sta jo vložili dve dekleti s Filipinov, sestra Perlita in Natividad Diza, pri newyorškem sodišču proti nekaterim visokim funkcionarjem Organizacije Združenih narodov, ki izkoriščajo svoje služkinje kot prave sužnje. Ti funkcionarji uvažajo dekleta s Filipinov in iz drugih zunajevropskih revnih držav, da jim služijo v njihovih razkošnih stanovanjih v New Yorku kot služkinje, a v resnici v razmerah pravega suženjstva. Dekleta še zdaleč ne dobivajo tistega, kar se smatra za minimalno plačo, in njihova osebna svoboda je zelo omejena. Sestra Diza sta morali delati v takih razmerah devet let. Bili sta prisiljeni garati po 14 ur na dan in več in to brez kakega prostega dneva. Plača je znašala od 50 do 70 dolarjev na teden, a so jima odbijali od nje stroške za hrano, obleko in podobno. Nista smela sprejemati obiskov ali telefonirati, pa tudi ne govoriti z nikomer razen z družinskimi člani svojih gospodarjev. Najslabše pa se je obnašal v tem pogledu indijski funkcionar Združenih narodov Patel.

Sestri sta vložili tožbo v imenu vseh uslužbencev pri funkcionarjih Združenih narodov v New Yorku. Odškodnina 30 milijonov dolarjev, ki jo zahtevata, bo razdeljena med vse tiste, ki so bili ali so še izkoriščani s strani omenjenih funkcionarjev. Z zadevo se zdaj ukvarja tudi pravna sekcijska Združenih narodov.

Človek se mora pri tem nujno vprašati, kako naj potem taki funkcionarji Združenih narodov skrbijo za pravičnost in enakopravnost ter za varstvo človeških pravic na svetu, kar bi morala biti njihova glavna naloga in za kar so tudi pačani.

ŠE 50 MILIJONOV VERNIKOV V SOVJETSKI ZVEZI

Kljub več kot polstoletni ateistični propagandi uradnih brezbožniških organizacij je v Sovjetski zvezi še kakih 50 milijonov ljudi, ki so ostali zvesti krščanstvu. Tako piše znani krščanski filozof pater Battista Mondin v vatikanskem dnevniku »Osservatore Romano«. Pri tem tudi opozarja, da so celo razni marksistični filozofi, kot npr. Bloch, Garaudy, Machovec in drugi mnenja, da marksizem ne bi smel imeti vere za »opij narodov«, kot je to veljalo doslej, ampak kot pozitivno hotenje in teženje po uresničenju idealne družbe brez razredov in notranje raztrganosti, ki si jo vsi želijo. »To je zelo pomembno, zlasti v trenutku, ko velik del italijanske kulture drvi na levo«, pravi pater Mondin. Potem naglašja, da je marksistična analiza človeka in družbe popolnoma nezadostna, izhajajoča iz predsodkov in pristranska, ker ni mogoče pripisati vseh vzrokov človeškega delovanja, miselnosti in hotenja samo vzrokom ekonomske narave, kot dela to marksizem. »Ali ni popolnoma nesmiselno, če poskušajo najti vzroke za nastanek takih mojstrov, kot so »Divina commedia«, »Zaročenca«, »Kralj Lear«, Raffaellove slike, Michelangelove freske itd., le gospodarskim in političnim vzrokom?« piše pater Mondin.

J. Š.

NAŠA LEDINA

PROSTORI V HIŠI

Prvi prostor, kamor pridemo od zunaj v hišo, je žlak. Od tu vodijo stenge navrh, v hišo (v kuhinjo) in v izbo. (V Tolminu samemu pravijo izbi mizád). Še je v navadi reklo: »En druj žlak boš pobnol (pomnil)«. Toda ta žlak (krat) najbrž nima zveze z žlakom (vežo). Včasih je v žlaku pod stengami kakšna stalaža, sicer pa je prostor samo prehodni, tako da s klanca ne vstopiš naravnost v hišo. (Klanec pomeni vaško pot, svet med hišami, ne pa nagnjenega sveta, ta se imenuje griva).

Iz žlaka pridemo v izbo. (Danes uvaja naš malomeščanstvo besedo dnevna soba). To je prostor za bivanje in vse vrste dela: šivanje, šitkanje, pletenje. V njem je navadno šivalnik, miza s kandrejami, klop ob zunanji steni, ki z dveh strani obkroža mizo: škrin (predalnik), peč v zgornjem kotu, ki jo obkroža klop, ki se na obeh straneh pri steni končuje v dveh zdičih (morda od sedeti, sedič). V izbi je tudi stenska ura, pogosto kukačca. Da-

nes, ko so družine majhne, izbe pogosto prena-rejajo (adaptirajo) v majhne prostore ali v kamre. Iz izbe vodijo vrata v spodnjo kamro, ki jo imenujejo »zizbevkamro«. Na vprašanje: »Kje se nekaj nahaja?« porečejo: »Zizbevkamri«. Podoben naziv ima klet pod izbo, imenuje se kar podizbo. Pravijo: »Grem podizbo«.

Na vrhu je prvi prostor, ko pridemo po stengah, šaletu (saletta?) Iz nje vodijo vrata v kamre, na gank in na kašt podstrešje. Oprema v kamri ni nič značilnega, mogoče je beseda špampet pri postelji, o kateri bi se dalo kaj razpravljati. Gank služi za sušenje perila, čez zimo pa sirka. Kašt pa za shrambo nerabnih stvari, ki bi se utegnile priti prav. Na kaštu je navadno posebna kamrica, kamor se spravlja na suho slanino (špeh), pršute, salame, klobase, jabolka ter še nekatere druge stvari.

Streha je pokrita s korci. Del strehe, ki sega čez hišni zid, se imenuje linda. Pod lindo so na trame pogosto pritrjene bodeče žice, na katere obešajo sirk v kite.

Sodobno kmetijstvo

Luči in sence V. pokrajinske vinske razstave v Zgoniku

Usoda letošnje pokrajinske razstave tipičnih tržaških vin je dolgo visela na nitki. Odkar ni v odboru tržaške pokrajinske uprave nobenega Slovenca, ni bilo nikogar, ki bi si vzel k srcu pokrajinsko vinsko razstavo. Da ne bi padla pobuda, ki bi z letošnjo bila že peta, v vodo, je ponovno prevzel skrb zanj svetovalec Lucijan Volk, pa čeprav njegova stranka (PSI) uradno ne sestavlja več politične večine na pokrajini. Priprave na razstavo so se začele z večjo zamudo kot običajno (tudi v preteklih letih organizacija ni stekla, kot bi morala); po raznih sestankih s predstavniki občinskih uprav in kmetijskih področnih uradov je padla odločitev, da je kljub pomanjkljivosti, ki so na pokrajinski razstavi, ki bi morala biti višek vseh vinskih razstav, precej velike, vendarle pametno nadaljevati z njo, v upanju seveda, da se bo do stvari končno zboljšale.

Letos naj bi se razstava vršila v Zgoniku, tudi po zaslugi pripravljenosti zgonske občinske uprave, da prevzame del organizacije. Ker so se spet ponovile stare pomanjkljivosti v organizaciji zlasti zaradi časovne stiske in pomanjkanja sposobnega, stalnega kadra, je pravzaprav skoraj čudež, da je do razstave sploh prišlo in da na njej ni bilo hujših organizacijskih luknj.

Kaj narediti v prihodnje?

Že v prejšnjih letih je bilo ob raznih priložnostih in ponovno letos v okviru křiške vinske razstave za okroglo mizo poudarjeno, da bi pokrajinska vinska razstava morala pomeniti in postati višek vsake vinske sezone in krona občinskih vinskih razstav. V ta namen je pa potrebno imeti stalen kader v okviru pokrajinske uprave, kateremu prepustiti organizacijsko plat razstave. V sodelovanju s kmetijskimi področnimi uradi (sodelovanje bi bilo potrebno seveda prej opredeliti na ravni vrhovnih

političnih predstavništev pokrajine in deželni kmetijskih organov) naj bi določili tehnično-strokovno plat razstave. Pokrajinska vinska razstava je odgovorna stvar, lahko je res dogodek v domačem vinogradništvu in spodbuda za vinogradnike. Treba je določiti, kdo sme sodelovati, pravočasno rezervirati pri zmagovalcih občinskih vinskih razstav potrebno količino vina, itd. Posebej je treba določiti merila ocenjevanju in zbrati res najboljše in najbolj kvalificirane ocenjevalce vin.

Krivdo za tako stanje v zvezi s pokrajinsko vinsko razstavo nosita deloma tudi slovenska zastopnika v prejšnji pokrajinski upravi, (inž. Milan Sosič, ki je bil celo odbornik za kmetijstvo, pa se ni posebno dosti zanimal za to področje, in pa Lucijan Volk, ki se je po sili razmer moral zanimati za kmetijstvo), ker nista povsem jasno opredelila vloge pokrajinske uprave glede kmetijstva in posebej pri pokrajinski vinski razstavi in vse podrobnosti v zvezi z njeno organizacijo. Vprašanje je, če bo mogoče zamujeno nadoknaditi. Vsekakor je treba to vprašanje postaviti na mizo problemov, ki jih mora sedanja ali bodoča po-

krajinska uprava ustrezno rešiti. Drugače ni moč pričakovati zadovoljivih rezultatov. Pokrajinska vinska razstava zelo zanima posebno slovenske vinogradnike (seveda tudi italijanske, tiste iz Milja) in zato morajo Slovenci narediti vse potrebno, da bo stekla na ustreznem ravni in da bo dobila ustrežno organizacijsko podobo. Pokrajinska vinska razstava, taka kot je bila doslej, pomeni vse prej kot višek tovrstnih pobud na Tržaškem.

Pokrajinska vinska razstava naj bo dogodek za pokrajinsko vinogradništvo. Tudi okroglo mizo morajo snov za razgovor črpati iz vinogradništva, ne pa iz drugih področij, ki se jih lahko obravnava ob drugih priložnostih. V ta namen je treba sestaviti dolgoročen program dela, naročiti posamezne raziskave pri uglednih znanstvenikih in tako doprinesti k razčiščenju še odprtih vprašanj tržaškega vinogradništva (tipizacija vin, zaščita porekla, npr. terana, domače trsnice, vprašanje vinskega strokovnjaka, ki naj bi bil stalno na razpolago vinogradnikom itd.). Že go tržaška pokrajinska uprava ne ve, kje naj bi se angažirala na področju kmetijstva, naj vsaj posveti nekoliko sistematične pozornosti vinogradništvu. Tu res ni malo dela, če se nočemo zadovoljiti vsako leto z ugotovitvijo, da bo drugo leto drugače. Brez jasne volje in hotenja do tega ne bo prišlo. Slovenske politične predstavnike v pokrajinskem svetu čaka sedaj naloga, ki po našem terja tako rešitev, ki nikakor ne bi smela biti začasna in priložnostna.

Vojkovo slavlje na vrhu Nanosa

(Nadaljevanje s 3. strani)

dejavnosti je bil preganjan. Ko je bil prisiljen oditi v italijansko vojsko, je izkoristil prvo priliko za pobeg in brez vsakega pomisleka je bila njegova pot naravnost v partizane. Med svojimi soborci je izredno hitro zaslovel kot odločen in junaški partizan kot sposoben vojaški vodja in kot izredno dober tovariš. Znani so bili partizanski podvigi, pri katerih je sodeloval tako na pobočjih Špika, med Colom in Črnim vrhom, na Idrijskem in vse do tistega na-

pada na italijansko posadko v Idrijski Beli, kjer je zaradi hude rane po večdnevem trpljenju, star komaj 23 let, daroval svoje življenje za osvobodilno borbo svojega ljudstva. Dokaz o tem, kakšno zaupanje je užival Vojko v partizanski vojski, je njegovo imenovanje za prvega komandanta I. primorske brigade Simon Gregorčič, o čemer je nekaj dni pred njegovo smrtjo odločil glavni štab NOV in POS. Kasneje je po njem dobila ime tudi XVI. slovenska narodnoosvobodilna brigada. Vojko je bil eden tistih izrednih likov človeka in borca, ki je najpristnejši in najdoslednejši izraz borečega se primorskega ljudstva. Postal je simbol Primorske v borbi za svobodo in za združitev Slovencev v demokratični in federativni Jugoslaviji.

Ko se z odkritjem tega spomenika oddolžujemo Janku Premrlu-Vojku za njegov izredno velik delež, ki ga je dal naši borbi, se moramo spomniti tudi zmagovite narodnoosvobodilne borbe vsega primorskega ljudstva. Ko je Osvobodilna fronta objavila temeljne točke svojega vsenarnodnega programa, je bil posebej poudarjen cilj narodnoosvobodilne borbe: združitev vseh Slovencev.

Dr. Marijan Breclj je naglasil tudi veliko enotnost primorskega ljudstva v osvobodilnem boju — ta boj ni bil nikjer tako enoten kot ravno na Primorskem — in končno spregovoril še o današnjem boju slovenskega ljudstva na Koroškem za svoje narodnostne pravice ter mu zagotovil trdno podporo vsega slovenskega naroda in Jugoslavije.

Ženska s petdesetimi možmi

Predstavnik Scotland Yarda v Londonu je naznanil, da iščejo žensko, ki se je vsaj petdesetkrat poročila, a seveda ne iz ljubezni, ampak zaradi zaslužka. Za sto funtov šterlingov je poročila tujce, ki bi bili radi dobili stalno bivališče v Angliji, kar je mogoče doseči med drugim s potrdilom, da je tisti možki poročen z žensko, ki je britanska državljanka. Za honorar, ki je znašal v italijanski valuti okrog 170 tisoč lir, je sklepala ženska, ki jo zdaj iščejo, na tekočem traku poroke s priseljenimi Indijci, Egipčani, Ciprčani, Turki in drugimi Orientalci. Seveda se je predstavila pred civilnim uradnikom na občini, kjer so bile te poroke, vedno z drugačno lasuljo in z drugačnim imenom. Policija sumi, da je bila oziroma je še vključena v veliko organizacijo, ki ilegalno spravlja tujce z Bližnjega vzhoda v Veliko Britanijo. Seveda se je zakonsko življenje novih parov končalo takoj po poroki. Ženska je vtaknila v torbico

zasluženi denar in jo mahnila po svojih potih, novemu zaslužku naproti, mož pa tudi po svojih. Policija je že našla kakih petdeset njenih možev, sumi pa, da jih mora biti še več. Nje pa še niso našli. Sicer pa je niti ni mogoče preostro obsojati, kajti s tem svojim početjem je pripomogla marsikateremu siromaku, da je lahko ostal v Angliji in začel živeti človeka vredno življenje, hkrati pa je pomagala potegniti za nos zakrknjeno in brezčutno birokracijo, ki je ne briga tragična usoda beguncev in izseljencev z Bližnjega vzhoda. Reči je celo treba, da se je pokazala tista ženska zelo humana, kajti 170.000 lir je res malenkostna nagrada za uslugo, ki jo je napravila svojim mimobežnim možem, posebno še glede na tveganje, ki se mu je izpostavljala v primeru, da bi jo ujeli. Želeli je, da je ne bi, zakoni pa seveda itak niso veljavni.

Dekle z zaprtimi očmi

67

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

Sredi prejšnjega stoletja je v Indiji služil milo cesarico Viktorijo neznan oficir, ki si je dolgčas in domotožje lajšal s sestavljanjem šahovskih problemov. Enega izmed njih, ki se mu je zdel še posebno posrečen, je leta 1845 poslal francoskemu časopisu Palamede. Ideja v tem štiripotezniku se je izkazala za tako izvirno, da je zaslužila, da, terjala posebno ime. V zadregi so jo, pač po izvoru, krsitili za indijsko.

Ne bomo se tu spuščali v dlakocepske in suhoparne definicije. Študija Toickega (ne moremo jo imenovati problem, ker ni število potez v nekaterih variantah določeno) nam jih bo s svojo nazornostjo s pridom nadomestila. Bralca naj opozorimo le na to, da se indijska tematika nahaja v 3., 4. in 5. potezi glavne variante.

BELI: Kg4, Ld2, Sc4, Sd7

ČRNI: Kb1, Tb2, a2, a7

Beli na potezi zmaga.

Rešitev:

1. Sa3+, Ka1, 2. Lc3 a5

Še slabša je 2. ... a6, ker dovoljuje belemu manever s skakačem Sd7, in sicer: 3. Se5 a5, 4. Sd3 a4, 5. Lb2: mat.

Po igrani potezi grozi črni v dveh potezah pat. Beli mu prepreči nakano na en sam način (v tem je seveda lepota), kar se lepo vidi iz naslednjih štirih variant, ki vodijo neizprosno v remi:

A) Se5? a4, Sac4 Kb1! (pač pa bi s 4. ... a3?? črni še izgubil: 5. Sd3 Kb1, 6. Sa3: + Ka1, 7. Lb2: mat), 5. Lb2: a3!, 6. Lc3 a1-D, 7. La1: Ka1: in črni kmet je predaleč prodril, da ne bi bil remi;

B) Ld4? (ali 3. Le5) a4, 4. Sc4 Kb1 z več ali manj istim zaključkom kot pod A);

C) 3. Lg7? a4, Se5 Tg2+ in 5. ... Tg7:;

D) Lh8? a4, 4. Se5 Tb8, 5. Lf6 Kb2, 6. Sc6+ Ka3:, nakar bo moral dati beli še eno figuro za kmeta.

Preostane samo (in tudi popolnoma zadošča):

3. Lf6!! a4, 4. Se5

Zapre usodno diagonalo. Če igra sedaj črna trdnjava na slepo, odloči odskočni šah. Šah s črno trdnjavo na b4 naleti na Sc4+, oni na g2 pa podaljša življenje za eno samo potezo. Zato:

4. ... Tb6, 5. Sc6+ (ali 4. ... Tf2, 5. Sf3+) 5. ... Tb2, Sd4

In sedaj:

E) 6. ... Tg2+, 7. Kf3 Tb2, 8. Sc2 mat.

F) 6. ... Tb6, 7. Sdc2 mat (zaradi dvojnega šaha);

G) 6. ... Tb4, 7. Kf3 Kb2, 8. Sdc+ Kb3, 9. Sb4: Ka3:, 10. Sc2+ itd.

—o—

25-LETNICA SKAVTIZMA PRI NAS

(Nadaljevanje s 4. strani)

nih vodih so pa pripomogle k večjemu spoznavanju med madino. Skavti nameravajo tudi v bodoče organizirati skupne tabore. Prva priložnost se bo nudila ob 20-letnici tržaških skavtinj in 20-letnici koroških skavtov.

»Vsak večer grem malo ven,« končno tiho spregovori dekle. »Nikoli se ne nagedam te veličastne lepote.«

»Sem kot vi, Rozalina, slovesnost teh neskončnih prostranosti me stre. Kaj so dela ljudi v primeri z deli Boga!... Ampak, moja draga Rozalina, naj so gore še tako lepe, danes nisem prišel sem zaradi njih. Prišel sem zaradi vas in zaradi Ludvika: hočem srečo vaju obeh! To srečo želim natančneje določiti.«

Tu je duhovnik malo prenehal, kakor da bi hotel dobro podčrtati, kar bo zdajle povedal:

»Verujem čisto brezpogojno, da se Bog ne igra z nami skrivalnice, temveč da nam očitno kaže svojo voljo po celoti okoliščin, na katere moramo paziti... No, ne vidite v tem nekaj sila izrednega... dejal bom — skoraj čudežnega, da Ludvik Hughe, ki vas ljubi in ki ga morda vi ne ljubite...?«

Župnik se je zopet ustavil in pogledal Rozalino, ki je malo zardela.

»... Da postane Ludvik Hughe v tej neizmerni prirodi, kjer nima človek niti velikosti mralvje, žrtev težke nesreče, ki ga privede znova čisto blizu vas..., in da v svoji potrebi po negi ne more najti oskrbe drugod kot v hotelu, v katerem bivate vi... in da ste njegova boničarka vi, ne da bi bili vi tega to želeli ali iskali...? Ali se vam ne zdi, Rozalina, da zadeva tu skupaj cela vrsta stvari, ki so kakor hotene in napelje ne k nekemu cilju?«

»Ta situacija je resda precej čudna... Jaz živim kot v sanjah...«

»Od vas je odvisno, da se te sanje nadaljujejo in da postanejo srečna resničnost. In res, dejal bi, da vse predobri Bog vabi k temu...«

»Storila bom, gospod župnik, kar mi boste rekli, da naj storim.«

»Ne, draga Rozalina, zakon je prerresna, preveč osebna reč... Nimam pravice, da vam rečem: 'Vzemite Ludvika Hugha...', jaz le lahko pravim: 'Vzemite ga, ako menite, da ga morete ljubiti'. A najprej: Se sploh želite poročiti?«

»Ja in ne... To je odvisno!...«

»Torej ja... Ali upate dobiti boljšega od Ludvika?«

»Ničesar ne upam! Sem — in to veste vi bolje kot kdorkoli — socialna naplavin..., revno dekle brez družine, brez imetja in brez orožja spričo sovražnosti življenja.«

»Torej?...«

»Bojim se — ne gospoda Ludvika, pač pa njegove družine.«

»Oče vas ima prav rad..., mati pa se bo ravnala po njem... Razen tega pa ne boste stanovali skupaj...«

Nastal je molk. Gospod župnik ga je prekinil.

»Na eni strani vas vidim nameščeno iz leta v leto, in sicer samo v vaši mladosti, pa še to težko — pri tujcih. Dajete jim svojih dvajset let, svoje srce, svoje zdravje... Potem pride verjetno samota brez ljubezni in malone brez prihrankov... Stanovali boste pri kaki družini..., mogoče niti ne!... Morda le v kakem hotelu... in na

koncu... prav na koncu... kdo ve!... v kaki bolnišnici?... Poznal sem toliko siromašnih in osamelih učiteljic!... Jaz sem star..., ne bo me več tu v tistem trenutku, draga Rozalina, da bi vam pomagal... Kdo se bo brigal za vas?... Srce se mi stiska, ko mislim na to...«

»Ne govoriva o tem!...«

»Pač, pač!... Zakaj to je jutrišnji dan!... In jutrišnjemu dnevu, sem pravkar rekel miss Albrandtovi, je treba vedno pogledati naravnost v obraz. Na drugi strani je ubeg na normalno pot, v srečo in svobodo. Kajti tu ljubezen poštenega fanta..., tu je ognjišče..., tu so mični otroci..., ste vi, ki zopet navežete... ki zopet zavzamete svoje mesto v družbi. Ali nič od vsega tega ne more biti, če ne verjamete, da bi mogli ljubiti Ludvika Hugha... Zato vam zastavljam indiskretno, a potrebno vprašanje: mislite pred Bogom, da bi mogli nekoč ljubiti Ludvika Hugha?...«

Gospod župnik se tretjič ustavi in pogleda Rozalini naravnost v oči.

Okoli njiju vlada molk.

Kakor da vse čaka... poslušaj... hrepeni...

Rozalina, ganjena prav v dno svoje duše, začne:

»Gospod župnik, vprašujete me prav delikatno stvar..., stvar, ki sem jo, češ, naj velja kar hoče, dosedaj skrivala..., stvar, katere si nisem nikoli hotela priznati sama sebi..., stvar, proti kateri sem mislila, da se moram boriti skoraj obupno... A razumem vas..., ura je važna... In odgovarjam vam z isto odkritosrčnostjo: ne pravim vam, 'da bom mogla ljubiti Ludvika Hugha', rečem vam že danes: ljubim ga!...«

»Ljubite ga!...«

»Ja, ljubim ga...«

Rozalina stegne roki kot premaganka, ki se vda:

»Vidite, v praznem in razbolelem srcu kot mojem priključu ljubezen pač ljubezen. Neskončno me je ganilo, da bi me bil Ludvik Hughe poročil — še ko je mislil, da sem hišna... Torej more Rozalina de Cressy pač storiti isto kot on. Potem pa sem mislila kot vi, v svojem omahovanju, da je tu res skupek okoliščin, ki jih je božja Previdnost tako uravnala... Te so me vabile, mene tako samo, da naj zaupam v ljubezen, ki se mi ponuja... ljubezen, kot je očitno ne bom nikoli več srečala na svojem potu...«

Toda Rozalina se naenkrat ustraši:

»Toda nikar mu ne povejte, da ga ljubim!...«

(Dalje)

—o—

Razni sodniki v Italiji spet dobivajo grožnje, da jih bodo ubili. Grožnje prihajajo tako od desnih kot od levih skrajnežev. Tudi to dokazuje, da je politični ekstremizem in ideološki fanatizem znak duševno neuravnovešenih in kriminalno navdahnjenih ljudi. Značilna ugotovitev sociologov, da prihajajo taki tipi skoro vedno iz meščanskih družin, kjer niso poznali drugih idealov kot »boga potrošnje«.